

**Oponentský posudek na diplomovou práci Filipa Hájka
na téma
„Problémy trestního soudnictví nad mládeží“**

Rozsah diplomové práce: 55 stran vlastního textu

Datum odevzdání práce: 3. 4. 2017

1. Aktuálnost tématu:

Problematika trestní odpovědnosti a sankcionování mladistvých, jakož i úpravy procesního postupu vůči této kategorii pachatelů představují trvale jeden z hlavních úkolů trestní politiky. Jde o téma citlivé, které zvláště v otázkách určení dolní věkové hranice trestní odpovědnosti a ukládání efektivních sankcí vyvolává často bouřlivé diskuse mezi odbornou i laickou veřejností. Jeho zkoumání je proto nepochybně společensky potřebné.

2. Náročnost tématu:

Zpracování tématu vyžaduje důkladné studium trestněprávní materie včetně pozadí jejího historického vývoje. Odborné posouzení problematiky není myslitelné bez potřebné znalosti problémů, se kterými se v této oblasti setkává aplikační praxe. Diplomant by měl být rovněž obeznámen s kriminologickými aspekty problematiky.

3. Hodnocení práce podle stanovených kritérií:

Cílem práce, byť ho autor výslovně neformuluje, je rozebrat a zhodnotit současnou právní úpravu trestního soudnictví nad mládeží, upozornit na její aktuální problémy a navrhnout jejich možná řešení. Zaměření práce je možno akceptovat, i když se zřetelem k celkové šíři tématu by bylo vhodnější soustředit se na důkladnější rozbor pouze užšího okruhu vybraných otázek.

Systematika práce je zvolena v souladu s cílem, který si autor předsevzal. Po stručné charakteristice základních pojmů a nástinu historického vývoje právní úpravy je v práci postupně věnována pozornost procesním pravidlům uplatňovaným vůči mladistvým a dětem mladším patnácti let, zvláštnostem trestní odpovědnosti mladistvých a otázkám sankcionování mladistvých a dětí mladších patnácti let. K uspořádání práce mám následující připomínky: logičtější a právní úpravě lépe odpovídající by bylo, kdyby autor výklad hmotně právních otázek předřadil otázkám procesně právním; přehlednosti výkladu neprospívá, že autor do kapitoly o vybraných otázkách trestní odpovědnosti zařadil výklad o vazbě, která je institutem procesně právním; měly-li být v kapitole o sankcionování mladistvých uspořádány sankční postupy a prostředky hierarchicky od nejmírnějších k nejpřísnějším, mělo na pojednání o odklonech navazovat pojednání o upuštění od uložení trestního opatření.

Po metodologické stránce se práce opírá o studium přiměřeného okruhu odborné literatury a vybrané judikatury. Způsob nakládání s použitými prameny odpovídá stanovené normě.

Po obsahové stránce je práce sumarizací názorů obsažených v literatuře, které se autor na několika místech snažil doplnit o vlastní stanoviska. Tak tomu je např. v otázce povinnosti státního zástupce podat ve věcech dětí mladších patnácti let soudu návrh na zahájení řízení, kde autor navrhuje umožnit státnímu zástupci rozhodnout o upuštění od uložení opatření (viz str. 22 práce) nebo v otázce výchovné povinnosti spočívající v povinnosti podrobit se vhodnému programu k rozvíjení sociálních dovedností a osobnosti mladistvého, kde autor navrhuje zakotvit požadavek souhlasu mladistvého s účastí na takovém programu podobně jako je tomu v případě probačního programu (viz str. 43 práce). Stanoviska autora jsou odůvodněná a vesměs správná.

Snaha autora postihnout široký okruh otázek však vede na některých místech práce jen k povrchnímu, zjednodušenému pohledu. Tak např. na str. 5 a 6 autor sice zdůrazňuje jako ideové východisko zákona o soudnictví ve věcech mládeže koncept restorativní justice, přitom však neuvádí, do jakých institutů se myšlenka restorativní justice konkrétně promítá, jen na okraj poznamenává, že se projevuje v odlišné terminologii a v základních zásadách zákona. Na str. 10 jsou myšlenky restorativní justice chybně spojovány se zákonem č. 48/1931 Sb. z. a n., o trestním soudnictví nad mládeží, když tento přístup k trestní spravedlnosti se zformoval až v poslední čtvrtině 20. století.

Větší pozornost mohl autor věnovat závěrečné korektuře textu, vyhnul by se tak zbytečným gramatickým prohrškům, které se místy v práci vyskytují (viz např. str. 31, první věta posledního odstavce).

4. Otázka k obhajobě:

Problémy výkonu ochranné výchovy.

5. Práci doporučuji k obhajobě.

6. Navržený kvalifikační stupeň: dobře

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

V Praze dne 9. 4. 2017